

MÜZELERİ MÜDÜRLÜĞÜ

Ö.

G.

<u>Sıra No:</u>	<u>Tescil No:</u>	<u>Fiş No:</u>
11	2	472

<u>İsmi</u>	<u>Nev'i</u>	<u>Semti</u>
Kaariye-Kahriye Kariyeyiatik	Cami medrese, müşte- milâti	Edirnekapı

Asarıatikadan

Bay Halil Edhem'in (Camilerimiz) eserinin 106 ıncı sahifesinde ibtida yapıldığı vakit bu bina kale haricinde ve köyde bulunduğu (köy manastırı) namını taşırdı. Binaenaleyh Kariye camii demek lâzımdır denilmesine ve Ernest Mamburinin rehberi seyyanın kutabının 292 inci sahifesine müterecim tarafından verilen Hamişde: namı kadimi Havra idüğünden ve buda kariye veya şehir harici demek olduğundan şu halde kariye suretinde kabul ve tahririnin daha muvafık ve sahih olacağı aşikârdır.) yazılmasına göre madikatülcevamiin birinci cildinin 159 ncu sahifesinin (5) sıra numarasile Kahriye camii derkurbi Tekfür sarayı suretindeki yazılışın muhtacı tashih olduğu anlaşılıyor.

Bay Halil Edheme ilk inşası beşinci milâdı asırda olduğunu, bundan sonra mükerreren tecdid edilip nihayet 13 üncü asrın nihayetlerinde şimdiki şeklini aldığını, Bizans imperatoru Palaolog zamanından muteber bir alim olan (Teodur metohit) banisi olduğunu ve camiin medhal sofasındaki ve yan kısmındaki mozaikler ve fresko resimler pek meşhür idüğünü yazmaktadır.

Sadefciler ve vasat Atikalı paşa camilerinin banisi sadrazam Hadim Ali paşa (917) ikinci Sultan Beyazıd devrinde camiye tahvil eylemiş ve resimli mozaikları muhafaza ettirmiştir.

Mukaddema yanında imaret, mektep mevcut idi. Hazreti Halid türbeişerifi kapısında medfun Darüsseade ağası Hacı Beşir ağa bu mektep ile imaretin banisidir. Bundan başka önünde bir de medresesi mevcut iken eyyevm yıkılmış harab olmuştur.

Müşahiri eshabdan ve ilk asrı islâm mücahidlerinin Ebu Saidülhudri nin merkadi camiin şimal cephesine tesaduf eden hazirenin ve eski imaret kapısının yanındadır. Bu mücahidinin Bizansda geçen serencamları

MÜZELERİ MÜDÜRLÜĞÜ

Ö.

G.

taberi tarihinde yazılıdır. İmaret mahallinin paraya çevrilmesi (nakid ile istibdali) geçenlerde İstanbul Vakıflar Başmüdürlüğünden bildirilmişse de eski eserleri koruma encümeni bu ve emsali asarıatı-kadan olan binaların Harim ve civarındaki vakfa ait binaların muhafaza-sı ve başkaca binalar dahi olsa istimlaki lüzumunu cevaben bildirmiş-tir.

Ernest Mamburinin rehberi seyyahın kitabınının 292 inci sahife-sinden (303) üçüncü sahifesine kadar bu camiden bahseder ve Kadim ismi (Hristo-Sotiros-Havra) olduğunu yazar.

Muhafazai asarıatika encümeni kâtibi umumisi ihtifalci üstad merhum Ziya Beyin bu cami namına matbu bir eseri müdekkikanesi vardır.

Beş Devre :

1) Tesisi 4 üncü asıra kadar çıkmaktadır.

2) 565-559 seneleri arasında jüstinyan bir Bazilika inşa ediyor. Bu binanın ve muhafaza ediyor. Bunlardan maada, müteakip devirlerde tekrar kullanılmış olan mermer inşaî parçalar dahi zamanımıza kadar gelmiştir.

3) 612 de bazilikadan merkezî bir bina yapılıyor. Etraf divarları (kubbe ayacağına kadar) revaklı mermer tezyinatı bize kadar gelmiştir.

4) 1110-1100 de Aleksius 1.in kainvaldesi çökmüş olan kubbeyi tekrar inşa ediyor ve mihrabı istinad ayakları ile takviye ediyor. Şimal tarafına iki katlı bir bina ekleniyor, cenupta ikinci bir kilise yapılıyor. Bu iki bina çift narteks ile birliğiyle birleştiriliyor. Divarlar ve zeminler eski parçaları kullanmak suretiyle mermer tezyinata kavuşuyorlar.

5) 21-1316 da Theodor Metochit binayı yeniden ihya ediyor. Ve kiliseyi Mozaiklerle tezyin eyliyor.

Boğaziçi Üniversitesi

Arşiv ve Dokümantasyon Merkezi

Kişisel Arşivlerle İstanbul'da Bilim, Kültür ve Eğitim Tanıtı

Aziz Ogan Koleksiyonu

OGNIST0600808